

## การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว

## SOCIAL AND ENVIRONMENTAL ACCOUNTING FOR GREEN LOGISTICS

สุวรรณา อินคล้าย<sup>1</sup>, วิกานดา บุญมา<sup>2</sup>, กานต์ธิดา ผดุงผล<sup>3</sup>Suwanna Inklay<sup>1</sup>, Wikanda Boonma<sup>2</sup>, Kanthida Padungphol<sup>3</sup>

(Received: April 2, 2025 ; Revised: May 4, 2025 ; Accepted: June 18, 2025)

## บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทของแนวคิดการบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว รวมถึงนำเสนอแนวทางเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสนับสนุนความยั่งยืนของธุรกิจ การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นแนวคิดสำคัญในการส่งเสริมธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเพิ่มความยั่งยืนทางธุรกิจ โดยช่วยให้ธุรกิจโลจิสติกส์สามารถวิเคราะห์ต้นทุนทางสิ่งแวดล้อม วางแผนกลยุทธ์ และบริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ ESG และ Triple Bottom Line ที่คำนึงถึงมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล กลยุทธ์การบริหารธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวสามารถดำเนินการได้หลากหลายแนวทาง เช่น การใช้เทคโนโลยี AI และ Big Data เพื่อวิเคราะห์เส้นทางขนส่ง การขนส่งแบบร่วมมือระหว่างองค์กร การใช้ยานพาหนะไฟฟ้า การจัดการคลังสินค้าด้วยพลังงานสะอาด และการนำบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ซ้ำ ซึ่งแนวคิดโลจิสติกส์สีเขียวดังกล่าวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและผลการดำเนินงานของธุรกิจโลจิสติกส์ทั้งด้านการลดต้นทุนดำเนินงานและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ แม้ว่าในช่วงเริ่มแรกจะมีต้นทุนค่อนข้างสูง แต่ในระยะยาวจะช่วยลดค่าใช้จ่าย เพิ่มกำไร เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันควบคู่ไปกับการเติบโตของธุรกิจอย่างยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: บัญชี บัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โลจิสติกส์สีเขียว

<sup>1</sup> อาจารย์ประจำ สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Instructor, Department of Accounting, Faculty of Business Administration, Huachiew Chalermprakiet University. e-mail: suwanna\_acc@yahoo.com

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำ สาขาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Instructor, Department of Accounting, Faculty of Business Administration, Huachiew Chalermprakiet University. e-mail: wi.kandaa@hotmail.com

<sup>3</sup> อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ

Instructor, Department of Accounting, Samut Prakan College of Business Administration Technology. e-mail: kanthida.katai13122529@gmail.com

## Abstract

Social and Environmental Accounting for Green Logistics Business aims to analyze the role of social and environmental accounting in supporting the implementation of green logistics as well as to present strategic approaches that enhance operational efficiency and promote business sustainability. Social and environmental accounting is a crucial concept in promoting green logistics, playing an important role in reducing environmental impacts, and increasing business sustainability. It enables logistics businesses to analyze environmental costs, formulate strategic plans, and manage resources effectively. This approach aligns with ESG principles and the Triple Bottom Line which considers economic, social, and environmental dimensions in a balanced manner. Green logistics business strategies can be implemented in various ways such as using of AI and Big Data to analyze transportation routes, engaging in inter-organizational cooperative transportation, utilizing electric vehicles, managing warehouses with clean energy, and reusing packaging. These green logistics concepts help improve the efficiency and performance of logistics businesses by reducing operating costs and creating added value. Although initial implementation may involve relatively high costs, in the long term, these strategies help reduce expenses, increase profits, and enhance competitiveness while simultaneously promoting sustainable growth and social and environmental responsibility.

**Keywords:** Accounting, Social and Environmental Accounting, Green Logistics

## บทนำ

การเติบโตทางธุรกิจอย่างรวดเร็วในปัจจุบันส่งผลให้ธุรกิจด้านโลจิสติกส์กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ธุรกิจต่าง ๆ สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว การจัดการด้านโลจิสติกส์มีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของธุรกิจตั้งแต่การผลิตสินค้าหรือบริการ ตลอดจนถึงการจัดจำหน่ายสินค้าหรือบริการนั้นไปยังผู้บริโภคคนสุดท้ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการด้านโลจิสติกส์ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการบริการด้านการขนส่งเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการวางแผนและการควบคุมกระบวนการตั้งแต่ปัจจัยการผลิตสินค้า การบรรจุภัณฑ์ การจัดการคลังสินค้า การควบคุมสินค้าคงคลัง การกระจายสินค้า ไปจนถึงการส่งมอบสินค้าถึงมือผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม การเติบโตทางธุรกิจอย่างรวดเร็วมักจะมาพร้อมกับการเพิ่มขึ้นของการผลิต การขนส่ง และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งส่งผลให้โลกเผชิญกับผลกระทบอันรุนแรงจากการ

เปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การปล่อยมลพิษและปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับธุรกิจที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการขนส่งสินค้า เช่น ธุรกิจด้านโลจิสติกส์ ทำให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO<sub>2</sub>) จากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงจากยานพาหนะที่ใช้บริการขนส่งและกระจายสินค้า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาสภาวะโลกร้อน การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ และการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม (กาจปรกรณ์ นิลอรุณ, 2567)

แนวคิดของธุรกิจเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Business) ได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเป็นประเด็นสำคัญที่หลายธุรกิจให้ความสำคัญ และหากกลยุทธ์วิธีการดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งการดำเนินธุรกิจเพื่อความยั่งยืนมุ่งเน้นการดำเนินธุรกิจที่ไม่เพียงแต่สร้างผลกำไรในรูปแบบทางการเงิน แต่ยังคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคม ซึ่งหากธุรกิจสามารถรักษาสอดคล้องทั้งสามด้านนี้ได้ก็จะเกิดความยั่งยืนของธุรกิจในระยะยาว (เจโนไซส์, ม.ป.ป.) ธุรกิจที่มีระบบโลจิสติกส์ที่ดีมีประสิทธิภาพจะส่งผลเชิงบวกต่อธุรกิจหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุนในการขนส่ง การจัดเก็บสินค้า และการบริหารสินค้าคงคลัง การส่งมอบสินค้าและบริการที่รวดเร็วแก่ลูกค้า ทำให้เกิดความพึงพอใจและความภักดีของลูกค้าต่อธุรกิจ ในทางกลับกันหากมีระบบโลจิสติกส์ที่ไม่มีประสิทธิภาพก็สามารถส่งผลกระทบต่อในด้านลบเช่นกัน อาทิเช่น การเชื่อมโยงระหว่างผู้จัดหา ผู้ผลิต และผู้บริโภค ที่ซับซ้อนทำให้เกิดต้นทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง การจัดเก็บสินค้า และค่าบริการคลังสินค้า เป็นต้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567) การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นการปรับปรุงระบบบัญชีเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ช่วยให้ผู้บริหารนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ เช่น เปรียบเทียบความคุ้มค่าคุ้มทุนของการลงทุนในสินทรัพย์ด้านสิ่งแวดล้อมและต้นทุนดำเนินงานของธุรกิจ เป็นต้น รวมถึงการนำเสนอรายงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของกิจการ สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้ลูกค้าต่อธุรกิจเกิดทัศนคติที่ดี (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2561)

การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว ช่วยให้ธุรกิจสามารถใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการบริหารจัดการต้นทุนดำเนินงานในการจัดการระบบโลจิสติกส์แก่ลูกค้า ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นทางสิ่งแวดล้อมและสังคมจากการเติบโตทางธุรกิจ ส่งเสริมความยั่งยืน ความโปร่งใส และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น การบูรณาการแนวคิดบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environmental Accounting) และธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว (Green Logistics) จึงมีความสำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างการดำเนินธุรกิจด้านโลจิสติกส์และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการปล่อยมลพิษ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แนวคิดดังกล่าวข้างต้นนี้

จะช่วยให้ธุรกิจโลจิสติกส์สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ในระยะยาว (สมาคมมหาสมุทรสีเขียว, ม.ป.ป.)

## แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### บัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environmental Accounting)

ในปัจจุบันการทำธุรกิจตามแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองความต้องการของธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นปัญหาระดับโลก ธุรกิจที่สามารถปรับตัวและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้จะได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากผู้บริโภคมากขึ้น ในทางกลับกันธุรกิจที่มุ่งเน้นดำเนินงานแค่กำไรโดยไม่สนใจสังคมก็จะถูกต่อต้านจากผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากกระแสการทำธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ หรือการจัดการของเสียอย่างเหมาะสม เป็นแนวคิดที่นักลงทุนใช้ประกอบการพิจารณาการลงทุน เนื่องจากแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนช่วยสร้างสมดุลระหว่างการทำกำไรระยะสั้นและผลกระทบเชิงบวกในระยะยาว ทำให้ธุรกิจได้รับผลตอบแทนที่มั่นคงและยั่งยืน (อุษณา แจ้งคล้าย, 2563)

บทบาทของนักบัญชีภายใต้การดำเนินธุรกิจตามแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีหน้าที่จัดทำรายงานทางการเงินและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานขององค์กร โดยรายงานทางการเงินครอบคลุมสารสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ เสนอให้มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่สำคัญประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ต้นทุนสิ่งแวดล้อมและหนี้สินสิ่งแวดล้อม ทางเลือกในการตีราคาต้นทุนสิ่งแวดล้อมขึ้นเป็นทุน การรับรู้ประมาณการต้นทุนสิ่งแวดล้อม การเปิดเผยความเสี่ยงและความไม่แน่นอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การต่ออายุของสินทรัพย์สิ่งแวดล้อม และค่าเสียหายจากเบี้ยปรับเนื่องจากการละเมิดกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม (เบญจจรรยา วัฒนกุล, 2564) ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของกิจการโดยปกติจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในรูปของต้นทุนสิ่งแวดล้อมและหนี้สินสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นข้อมูลที่ช่วยผู้บริหารนำไปใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบ ประเมินผลการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิเคราะห์ความคุ้มค่าคุ้มทุนทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน รวมถึงภาพลักษณ์เชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และการบริหารจัดการองค์กร ทำให้ธุรกิจสามารถเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว ดึงดูดนักลงทุน และสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้บริโภคอีกด้วย

ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดดังกล่าว มุ่งเน้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ทำให้กระบวนการผลิตหรือการให้บริการลดการทำลายสิ่งแวดล้อม เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมี

ประสิทธิภาพ ลดการปล่อยมลพิษ และมีนโยบายส่งเสริมความยั่งยืน การจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือหนึ่งของนักบัญชีที่สะท้อนการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ ซึ่งผู้บริหารสามารถนำไปใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบ วัดประสิทธิภาพการบริหารต้นทุนและการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้บริหารงานให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อม พิจารณาจากต้นทุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของธุรกิจตั้งแต่ต้นน้ำไปยังปลายน้ำ เกิดการรับรู้รายได้ของกิจการ ตามความหมายของ IFAC (International Federation for Accountants) จัดประเภทค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมเป็น 4 ประเภท ได้แก่

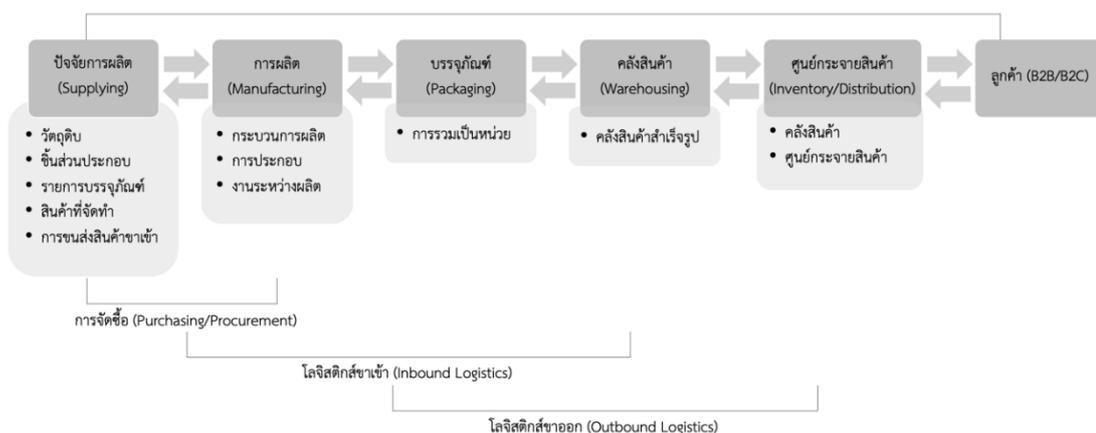
1. ค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบที่ติดไปกับผลิตภัณฑ์หรือบริการเพื่อจำหน่าย
2. ค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบที่ไม่ติดไปกับผลิตภัณฑ์หรือบริการซึ่งอาจอยู่ในรูปของเสีย
3. ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
4. ค่าใช้จ่ายในการป้องกันการเกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

การจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมตามหมวดต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สะท้อนถึงความรับผิดชอบต่อธุรกิจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษและการป้องกันสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรและเสริมสร้างศักยภาพในกระบวนการผลิตให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงก่อให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากกระบวนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรในกระบวนการผลิต มีการบริหารจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตที่ดี เช่น ลดการเกิดของเสียระหว่างกระบวนการผลิตหรือสร้างรายได้ผลิตภัณฑ์พลอยได้จากของเสีย เป็นต้น ลดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ภาพรวมของการบริหารธุรกิจตามแนวคิดนี้ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรด้านสิ่งแวดล้อม ลดของเสียที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเกิดภาพลักษณ์เชิงบวกแก่องค์กรธุรกิจ สร้างสมดุลระหว่างการตัดสินใจลงทุนเกี่ยวกับต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างกำไรระยะสั้นและผลกระทบเชิงบวกในระยะยาวของธุรกิจ (ณัฐวงศ์ พูนพล, 2563)

### ธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว (Green Logistics)

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคมอย่างมาก ในขณะที่ผู้บริโภคมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับแนวทางปฏิบัติที่ยั่งยืนจากธุรกิจมากยิ่งขึ้น ธุรกิจต่าง ๆ จึงต้องเผชิญกับแรงกดดันในการเลือกใช้ทางเลือกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งในการผลิต การขนส่ง และการให้บริการ โดยการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานความยั่งยืนซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังเป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริโภค และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเติบโตในยุคที่ผู้คนหันมามองหาผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความรับผิดชอบต่อโลกมากยิ่งขึ้น (กาจปรกรณ์ นิลอรุณ, 2567)

โลจิสติกส์สีเขียว (Green Logistics) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำไปปลายน้ำ ที่ให้ความสำคัญแก่การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการของปัจจัยการผลิต การเข้าสู่กระบวนการผลิต การบรรจุภัณฑ์ การเก็บคลังสินค้า การกระจายสินค้า การขนส่งสินค้าสู่ผู้บริโภคสุดท้าย รวมถึงกระบวนการโลจิสติกส์ย้อนกลับ (Reverse Logistics) หรือกระบวนการเคลื่อนย้ายสินค้ากลับจากผู้บริโภคสุดท้ายกลับสู่จุดเริ่มต้นของการผลิต จากสินค้าที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ดังรูปที่ 1



รูปที่ 1 กระบวนการโลจิสติกส์ (Logistics Process)

ที่มา ดัดแปลงจาก: (ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.)

แนวคิดโลจิสติกส์สีเขียว มีเป้าหมายเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสิ้นเปลืองและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเริ่มจากการปรับปรุงกระบวนการขนส่งและการจัดการคลังสินค้าเพื่อลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO<sub>2</sub>) ลดการใช้เชื้อเพลิง รวมถึงปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการซัพพลายเชน ซึ่งอาจเลือกใช้ผู้จัดหา (Suppliers) ที่มีมาตรฐานในการดำเนินงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการโลจิสติกส์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นจากการเชื่อมโยงจากผู้จัดหา ไปยังผู้ผลิต และสู่ผู้บริโภค ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การนำแนวคิดโลจิสติกส์สีเขียวมาปรับใช้ยังส่งเสริมด้านภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรที่สะท้อนถึงความใส่ใจและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม องค์กรธุรกิจมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เสริมสร้างความมั่นใจขององค์กรธุรกิจ อีกทั้งยังเป็นการดึงดูดไม่เพียงแต่แค่กลุ่มลูกค้าที่ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าที่สามารถดึงดูดคู่ค้าหรือพันธมิตร (Partners) ที่มีค่านิยมให้ความสำคัญแก่สังคมและสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน แนวคิดโลจิสติกส์สีเขียวยังช่วยให้ต้นทุนในการดำเนินธุรกิจลดลง เนื่องจากการลดการใช้พลังงานในการดำเนินงานและเชื้อเพลิงจากการขนส่งที่มีค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เช่น การเลือกใช้รถพลังงานไฟฟ้าในระยะยาวแทนการใช้รถพลังงานเชื้อเพลิงในสถานการณ์ที่ราคาพลังงานเชื้อเพลิงผันผวนและมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ และการขนส่งสินค้าร่วมกัน (Joint Transportation) นอกจากนี้

ต้นทุนในการดำเนินธุรกิจที่ลดลงแล้ว ส่งผลให้ต้นทุนการขนส่งสินค้าลดลงตามเช่นกันจากการประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้า (บริษัท โคจิस्टิกส์ จำกัด, 2567)

### การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว

ข้อมูลทางการบัญชีที่จำเป็นต้องจัดทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การบัญชีการเงินและการบัญชีต้นทุน โดยบัญชีการเงินเป็นการจัดทำและนำเสนอการเงินเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินและการเปิดเผยข้อมูลนโยบายที่สำคัญของธุรกิจในรอบระยะเวลารายงาน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อการบริหารงาน ความโปร่งใส ความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมในการรายงานข้อมูลทางการเงินแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร ในขณะที่บัญชีต้นทุน เป็นการนำข้อมูลต้นทุนการดำเนินงานของธุรกิจมาใช้ในการวางแผน การควบคุมต้นทุนต่าง ๆ เพื่อใช้วัดประเมินผลการดำเนินงานภายในองค์กรธุรกิจและใช้ในการตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานต่าง ๆ ในองค์กรได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด แม้กระทั่งธุรกิจโลจิสติกส์ก็จำเป็นต้องอาศัยหลักการบัญชีต้นทุนในการคำนวณต้นทุนการให้บริการ ด้านโลจิสติกส์ ค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว ในกระบวนการดำเนินธุรกิจโลจิสติกส์ มีกิจกรรมหลักประกอบด้วย การขนส่งสินค้า การจัดการคลังสินค้า และการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (สถาบันอบรมด้านโลจิสติกส์ ITBS, 2567)

การบัญชีต้นทุนโลจิสติกส์สีเขียว คือต้นทุนที่เกิดจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมโลจิสติกส์ของธุรกิจ โดยคำนึงถึงแนวทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่การเคลื่อนย้ายตั้งแต่ปัจจัยการผลิตไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบ ไปยังการผลิต การประกอบ การบรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บ การกระจายสินค้า จนกระทั่งถึงการบริการขนส่งไปยังลูกค้าทั้งการขายปลีกหรือขายส่งอย่างรวดเร็วและตรงต่อเวลาเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า โดยกิจกรรมโลจิสติกส์เหล่านี้ต้องดำเนินการภายใต้แนวทางที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ลดการเกิดมลภาวะทางอากาศจากการผลิตและการขนส่ง มลพิษทางน้ำจากสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากการอุตสาหกรรมการผลิตและการขนส่งทางเรือ มลพิษทางเสียงทั้งจากกิจกรรมทางอุตสาหกรรมยานพาหนะ เช่น เสียงจากโรงงาน เครื่องจักร และจากการขนส่ง เช่น เสียงรถยนต์และเสียงแตร และเกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งจากการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ เพิ่มการใช้ซ้ำและการรีไซเคิล ซึ่งจะช่วยลดการสิ้นเปลืองในห่วงโซ่อุปทาน ทั้งนี้องค์กรธุรกิจจำเป็นต้องกำหนดนโยบายส่งเสริมความยั่งยืนภายในองค์กรเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ผู้บริหาร พนักงาน ตลอดจนลูกค้าปลายทางหรือผู้บริโภคสุดท้ายในห่วงโซ่อุปทานที่อาจเป็นบุคคลทั่วไปหรือองค์กร

ต้นทุนการดำเนินการทางโลจิสติกส์ประกอบด้วยต้นทุนหลายด้าน เช่น **ต้นทุนการบริหารจัดการ** ซึ่งครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังกระบวนการผลิตหรือให้บริการ **ต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง** ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานที่และอุปกรณ์ภายใน

คลังสินค้า **ต้นทุนการกระจายและขนส่งสินค้า** โดยครอบคลุมค่าใช้จ่ายตั้งแต่ศูนย์กระจายสินค้า จนกระทั่งสินค้าถึงมือลูกค้าปลายทางหรือผู้บริโภคสุดท้าย และที่สำคัญสำหรับแนวคิดโลจิสติกส์สีเขียว คือ **ต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม** ที่มาจากค่าใช้จ่ายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น การใช้พลังงานสะอาด การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ การบำบัดของเสียและการจัดการขยะ และการนำระบบโลจิสติกส์หมุนเวียน (Reverse Logistics) ไม่ได้หมายความว่า จะก่อให้เกิดเพียงแค่ค่าใช้จ่ายแก่ธุรกิจเท่านั้น แต่ธุรกิจโลจิสติกส์ยังสามารถสร้างรายได้ให้แก่องค์กรได้เช่นกัน โดยรายได้ดังกล่าวอาจมาจากการขนส่งสินค้า การบริการคลังสินค้า การให้บริการโลจิสติกส์แบบครบวงจร รวมถึงการให้บริการเสริมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การเปรียบเทียบต้นทุนและรายได้จากการดำเนินการทางโลจิสติกส์ เป็นการพิจารณาถึงการลงทุนในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์เพื่อให้ธุรกิจสามารถจัดการต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพในขณะที่สามารถสร้างรายได้จากการให้บริการโลจิสติกส์เช่นกัน ดังตารางที่ 1

**ตารางที่ 1** การเปรียบเทียบรายได้และต้นทุนจากการดำเนินการด้านโลจิสติกส์

ธุรกิจด้านโลจิสติกส์		แนวคิดธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว		
รายได้จากการบริการโลจิสติกส์	ต้นทุนในการให้บริการโลจิสติกส์	ทางเลือกกลยุทธ์บริการโลจิสติกส์	ต้นทุนที่เกิดขึ้น	ค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมที่ลดลงหรือกำไรที่เกิดขึ้น
1. รายได้จากการบริการโลจิสติกส์แบบครบวงจร (Integrated Logistics Services) - ค่าบริการโลจิสติกส์บุคคลที่สาม (Third-Party Logistics-3PL) - ค่าบริการโลจิสติกส์บุคคลที่สี่ (Forth-Party Logistics-4PL) - ค่าบริการกระจายสินค้าไปยังสาขาหรือค้าปลีก - ค่าจัดการซัพพลายเชน	1. ต้นทุนการบริหารจัดการโลจิสติกส์ (Operational Cost) - ค่าใช้จ่ายด้านการออกแบบเส้นทางการขนส่ง - ค่าใช้จ่ายด้านการวางแผนเครือข่ายกระจายสินค้า	- การบริหารเส้นทางขนส่งที่มีประสิทธิภาพ - การขนส่งสร้างเครือข่าย - การใช้บริการขนส่งร่วม	- โปรแกรมการบริหารเส้นทางขนส่ง - ข้อตกลงสัญญาร่วมกับเครือข่าย	- ลดค่าใช้จ่ายแรงงานในการบริหาร

## ตารางที่ 1 (ต่อ)

ธุรกิจด้านโลจิสติกส์		แนวคิดธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว		
รายได้จากการบริการ โลจิสติกส์	ต้นทุนในการใน บริการ โลจิสติกส์	ทางเลือก กลยุทธ์บริการ โลจิสติกส์	ต้นทุนที่เกิดขึ้น	ค่าใช้จ่าย สิ่งแวดล้อมที่ ลดลงหรือ กำไรที่เกิดขึ้น
<p>2. รายได้จากการขนส่ง สินค้า (Transportation Revenue)</p> <p>- ค่าบริการขนส่งทางบก (รถบรรทุก, รถไฟ)</p> <p>- ค่าขนส่งทางน้ำ (ตู้คอน เทนเนอร์, เรือขนส่ง)</p> <p>- ค่าขนส่งทางอากาศ (เครื่องบินขนส่งสินค้า)</p> <p>- ค่าขนส่งแบบด่วนพิเศษ</p>	<p>2. ต้นทุนการกระจาย สินค้าและขนส่งสินค้า (Distribution and Transportation Costs)</p> <p>- ค่าใช้จ่ายด้าน เชื้อเพลิงสำหรับขนส่ง</p> <p>- ค่าบำรุงรักษา ยานพาหนะและ อุปกรณ์ขนส่ง</p> <p>- ค่าผู้ให้บริการ ภายนอก (3PL, 4PL)</p>	<p>- การเลือกใช้ ยานพาหนะ ขนส่งด้วย พลังงานสะอาด</p> <p>- การจัดส่งแบบ ออนดีมานด์ และการจัดส่ง ภายในวัน เดียวกัน</p>	<p>- การจัดซื้อ ยานพาหนะ ขนส่งพลังงาน ไฟฟ้า</p> <p>- การติดตั้ง ระบบชาร์จ แบตเตอรี่ สำหรับ ยานพาหนะ ขนส่งพลังงาน ไฟฟ้า</p>	<p>- ลดค่าน้ำมัน เชื้อเพลิง</p> <p>- ลดค่าใช้จ่าย บำรุงรักษา ยานพาหนะ</p> <p>- ลดการปล่อย ก๊าซมลพิษหรือ ก๊าซคาร์บอนได ออกไซด์</p> <p>- ลดการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก</p>
<p>3. รายได้จากบริการ คลังสินค้า (Warehousing Revenue)</p> <p>- ค่าบริการให้เช่า คลังสินค้า (กรณี เป็น ผู้ให้เช่า)</p> <p>- ค่าบริการบรรจุภัณฑ์ และการจัดเตรียม สินค้า</p> <p>- ค่าบริการจัดการ สินค้าควบคุมอุณหภูมิ</p>	<p>3. ต้นทุนการเก็บรักษา สินค้าคงคลัง (Inventory Management Cost)</p> <p>- ค่าเช่าคลังสินค้า และพื้นที่จัดเก็บ (กรณี เป็นผู้เช่า)</p> <p>- ค่าอุปกรณ์และ เครื่องมือในคลังสินค้า</p> <p>- ค่าบำรุงรักษา</p> <p>- ค่าใช้จ่ายด้านการ จัดการสินค้าคงคลัง/ สินค้าค้างสต็อก</p> <p>- ต้นทุนเสื่อมสภาพ ของสินค้า</p>	<p>- ระบบ คลังสินค้า อัตโนมัติ ระบบคลังสินค้า พลังงาน แสงอาทิตย์</p> <p>- การใช้ เทคโนโลยี จัดการเอกสาร แบบ อิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>- การติดตั้ง ระบบคลังสินค้า อัตโนมัติ</p> <p>- การติดตั้ง ระบบพลังงาน แสงอาทิตย์</p> <p>- ระบบจัดการ เอกสารโลจิส ติกส์แบบ อิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>- ลดค่าใช้จ่าย แรงงานในการ บริการ คลังสินค้า</p> <p>- ลดปริมาณ บรรจุภัณฑ์ การนำมาใช้ ซ้ำ หรือรี ไซเคิล</p> <p>- ลดปริมาณ กระดาษ ลดปริมาณ ขยะ</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ธุรกิจด้านโลจิสติกส์		แนวคิดธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว		
รายได้จากการบริการโลจิสติกส์	ต้นทุนในการให้บริการโลจิสติกส์	ทางเลือกกลยุทธ์บริการโลจิสติกส์	ต้นทุนที่เกิดขึ้น	ค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมที่ลดลงหรือกำไรที่เกิดขึ้น
4. รายได้จากโลจิสติกส์หมุนเวียน (Reverse Logistics Revenue) - ค่าบริการจากการคืนสินค้า - ค่าบริการรีไซเคิล - ค่าบริการซ่อมแซมและนำสินค้ากลับมาใช้ใหม่	4. ต้นทุนในการดำเนินงานโลจิสติกส์หมุนเวียน (Return and Reverse Logistics Cost) - ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งคืนสินค้า - ต้นทุนความเสียหายของสินค้าในระหว่างขนส่ง	- เป็นกลยุทธ์เพื่อเพิ่มกระแสรายได้ใหม่ โดยสามารถขายสินค้าปรับปรุงใหม่ ในราคาที่เหมาะสม	- ค่าใช้จ่ายในการบูรณาการระบบโลจิสติกส์หมุนเวียนเข้ากับซัพพลายเชนขององค์กร - ค่าใช้จ่ายในการขนส่งจากลูกค้าปลายทาง - ค่าใช้จ่ายในการคัดแยกวัสดุและการกำจัดของเสีย - ค่าดำเนินการซ่อมแซม	- ลดต้นทุนวัตถุดิบและการผลิต - เพิ่มประสิทธิภาพในซัพพลายเชน เพิ่มความคล่องตัวในการบริหารสินค้าคงคลัง - ลดต้นทุนการกำจัดขยะและของเสีย

ที่มา ดัดแปลงจาก: (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567) (คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2566)

บัญชีค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโลจิสติกส์จึงเปรียบเสมือนการบริหารต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการลงทุนในการดำเนินการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในกระบวนการโลจิสติกส์ ประโยชน์หรือความคุ้มค่าจากแนวทางโลจิสติกส์ที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมสามารถเริ่มต้นได้จากการลงทุนในการเลือกใช้พลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์หรือพลังงานไฟฟ้า แทนการใช้พลังงานที่สิ้นเปลืองหรือเชื้อเพลิงจากน้ำมัน การผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและปราศจากข้อผิดพลาดจะช่วยลดการสูญเสียที่ไม่จำเป็นและลดอัตราการเกิดขยะ ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยลดปริมาณขยะจากกระบวนการผลิตแต่ยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะอีกด้วย แม้ว่าในระยะแรกการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอาจต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง แต่ในระยะยาวจะช่วยลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์นำมาซึ่งประโยชน์ที่

หลากหลายทั้งในด้านการดำเนินธุรกิจและความยั่งยืนในระยะยาว เช่น ค่าพลังงาน และค่ากำจัดขยะ รวมถึงช่วยลดความเสี่ยงจากการปรับตัวตามกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเข้มงวดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้กลยุทธ์โลจิสติกส์สีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นสร้างความแตกต่างที่แท้จริงให้กับโลกและช่วยปกป้องสิ่งแวดล้อมสำหรับคนรุ่นอนาคต ไม่เพียงแต่สนับสนุนการปกป้องสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังช่วยเพิ่มยอดขายให้ธุรกิจ โดยบริหารต้นทุนดำเนินงานและต้นทุนสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม ตลอดจนสร้างห่วงโซ่อุปทานที่ดีขึ้น แสดงความมุ่งมั่นให้ลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่าคุณใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม ก่อเกิดภาพลักษณ์เชิงบวกต่อธุรกิจ ทำให้สามารถเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว ดึงดูดนักลงทุน และสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้บริโภค

### อภิปรายผล และสรุป

การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว เนื่องจากภาคโลจิสติกส์เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ทั้งจากการใช้พลังงาน การปล่อยมลพิษ และการจัดการของเสีย ด้วยเหตุนี้ การใช้แนวคิดบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ธุรกิจโลจิสติกส์สามารถวิเคราะห์ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและดำเนินกลยุทธ์เพื่อความยั่งยืน แนวคิดธุรกิจที่ยั่งยืน (Sustainable Business) ซึ่งให้ถึงความจำเป็นในการรักษาสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากองค์กรสามารถปรับระบบโลจิสติกส์ให้มีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมก็จะช่วยลดต้นทุนและสร้างคุณค่าให้แก่ธุรกิจในระยะยาว โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยลดการปล่อยมลพิษและการใช้พลังงาน เช่น การใช้รูปแบบการขนส่งที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำเริ่มตั้งแต่การเลือกใช้เชื้อเพลิง การปรับปรุงเส้นทาง และการใช้เทคโนโลยีประหยัดพลังงานมาใช้ในการขนส่ง เพื่อลดการใช้พลังงาน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ลดขยะ และมลพิษในห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด มีรูปแบบกระบวนการส่งมอบสินค้าที่มุ่งเน้นความยั่งยืน รวมถึงการบริหารจัดการของเสียให้นำกลับมาใช้ใหม่ได้

ในส่วนของบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environmental Accounting) มีบทบาทสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ค่าใช้จ่ายในการลดมลพิษ การจัดการขยะ และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้ช่วยให้ธุรกิจสามารถวางแผนกลยุทธ์ในการลดต้นทุนและบริหารความเสี่ยงทางสิ่งแวดล้อมได้ดี ตรงตามหลักแนวคิด Triple Bottom Line ที่รักษาความสมดุลระหว่าง 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ People (สังคม) Planet (สิ่งแวดล้อม) และ Profit (กำไร) ในแง่ของธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว (Green Logistics) มีแนวทางที่สำคัญ เช่น การลดการใช้เชื้อเพลิง การบริหารจัดการซัพพลายเชนที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และการใช้ระบบโลจิสติกส์ย้อนกลับ (Reverse Logistics) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร ซึ่งช่วยให้ธุรกิจสามารถลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและยังช่วยเพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร จากการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พบว่าการนำแนวคิดบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวสามารถช่วยลดต้นทุนทางธุรกิจและเสริมสร้างความยั่งยืนในระยะยาวได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างความโปร่งใสทางบัญชี และการพัฒนาโลจิสติกส์สีเขียว การใช้แนวคิดบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวไม่เพียงช่วยลดต้นทุนในการดำเนินงาน แต่ยังสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนำไปสู่การเติบโตทางธุรกิจที่ยั่งยืนและได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคมากขึ้นอีกด้วย

การปรับใช้กลยุทธ์เพื่อการบริหารธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวในปัจจุบัน อาทิเช่น การบริหารเส้นทางขนส่งตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ Big Data ในการวิเคราะห์ และเลือกเส้นทางการขนส่งที่มีระยะทางสั้นที่สุด กลยุทธ์การขนส่งแบบร่วมมือ (Collaborative Transportation) ระหว่างองค์กร ประสานงานระหว่างผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายในการขนส่งสินค้าผ่านเส้นทางเดียว การขนส่งโดยใช้ยานพาหนะไฟฟ้า (Electric Vehicles: EVs) ซึ่งกลยุทธ์ดังกล่าวสามารถช่วยลดต้นทุนค่าจ้างแรงงาน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษายานพาหนะลดระยะเวลาการจัดส่งสินค้าทำให้ถึงมือผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็วขึ้น และช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับการบริหารจัดการคลังสินค้า ธุรกิจสามารถใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า เช่น การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ การใช้ระบบควบคุมการเปิด-ปิดไฟฟ้าอัตโนมัติ เป็นต้น ทำให้ลดการใช้พลังงาน ลดต้นทุนค่าไฟฟ้า และลดการจ้างแรงงานในคลังสินค้า นอกจากนี้ หากธุรกิจมีนโยบายส่งเสริมการคืนบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ (Reverse Logistics) เช่น กล่องกระดาษ พลาสติกกันกระแทก และพาเลทที่ใช้ในการให้บริการ จะช่วยลดปริมาณขยะจากบรรจุภัณฑ์ ซึ่งเดิมผู้รับสินค้านำไปทิ้ง จะเห็นได้ว่าการกลยุทธ์ธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวดังกล่าวข้างต้น ทำให้ข้อมูลต้นทุนดำเนินการของธุรกิจลดลง อย่างไรก็ตาม การดำเนินธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียวแบบครบวงจรต้องใช้ต้นทุนเริ่มต้นที่ค่อนข้างสูงในการลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ แต่ในระยะยาวจะทำให้ธุรกิจสามารถเพิ่มผลกำไรได้ รวมถึง การรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของธุรกิจทำให้เกิดภาพลักษณ์เชิงบวกในกลุ่มผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต จะทำให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืน

### ข้อเสนอแนะ

ในการเริ่มใช้แนวคิดบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโลจิสติกส์สีเขียว สามารถเริ่มต้นได้จากองค์กรธุรกิจในการนำมาตราฐานบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการประเมินต้นทุน เช่น ต้นทุนการลดมลพิษ และต้นทุนการจัดการขยะ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น นอกจากการพัฒนาแนวทางบัญชีของธุรกิจแล้ว ด้านการบริการด้านโลจิสติกส์ควรเพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียน เช่น รถขนส่งพลังงานไฟฟ้า เทคโนโลยีช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือส่งเสริมการนำระบบ Reverse Logistics มาใช้เพื่อลดของเสีย และเพิ่มประสิทธิภาพ

ในการใช้ทรัพยากร บุคลากรด้านการบริการโลจิสติกส์ก็มีส่วนสำคัญ ควรมีการอบรมเกี่ยวกับบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมและโลจิสติกส์สีเขียว เกี่ยวกับแนวทางการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในกระบวนการโลจิสติกส์ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในธุรกิจโลจิสติกส์ อีกทั้งองค์กรสามารถสร้างความร่วมมือระหว่างธุรกิจและซัพพลายเชน อาจให้ความร่วมมือช่วยกันกำหนดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมให้กับลูกค้า หรือเลือกซัพพลายเออร์ที่มีแนวทางปฏิบัติด้านความยั่งยืนไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตามการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องถือเป็นอีกหนึ่งสิ่งสำคัญ ภาครัฐควรจัดทำนโยบายส่งเสริมให้ธุรกิจโลจิสติกส์ใช้แนวคิด Green Logistics ผ่านมาตรการทางภาษี มาตรฐานบัญชีสิ่งแวดล้อม และเงินสนับสนุนที่ส่งเสริมให้ธุรกิจสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและสิ่งแวดล้อมต่อไป

### เอกสารอ้างอิง

- Center for Business Development for Sustainability the Stock Exchange of Thailand (SET). (n.d.). *Krabuānkān boṛihān chatkān khwāmyangyūn. [Sustainability Management Process]*. Retrieved February 28, 2025, from <https://setsustainability.com/ESG-ratings>.
- ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *กระบวนการบริหารจัดการความยั่งยืน*. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://setsustainability.com/ESG-ratings>.
- Cogistics. (2024). *Loḥittik sikhīeo: phlik chom wongkān loḥittik hai pen mit kap singwætloḡm. [Green Logistics: Transforming the Logistics Industry to be Environmentally Friendly]*. Retrieved February 28, 2025, from <https://www.cogistics.co.th/th/blog/knowledge/green-logistics-โลจิสติกส์สีเขียว/>.
- โลจิสติกส์. (2567). *โลจิสติกส์สีเขียว: พลิกโฉมวงการโลจิสติกส์ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม*. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.cogistics.co.th/th/blog/knowledge/green-logistics-โลจิสติกส์สีเขียว/>.
- Green Ocean Society. (n.d.). *Banchi khāchaichai dān singwætloḡm. [Environmental Cost Accounting]*. Retrieved February 28, 2025, from <https://www.greenoceansociety.com/บัญชีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม-environmental-cost-accounting.html>.
- สมาคมมหาสมุทรสีเขียว. (ม.ป.ป.). *บัญชีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม*. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.greenoceansociety.com/บัญชีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม-environmental-cost-accounting.html>.

- Jangkloy, U. (2020). *Khōmūn thāng banchī phūā singwætloṃ thī yangyuṃ*. [Accounting Information for Environmental Sustainability]. *KKBS Journal of Business Administration and Accountancy*, 4(2), 63-79.
- อุษณา แจ้งคล้อย (2563). ข้อมูลทางบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 4(2), 63-79. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/kkbsjournal/article/view/237752/166507>.
- Jenosize. (n.d.). *Green Business khū' arai thāng rōt khōng bāe ron yuk mai nai lok sikhīeo*. [What is Green Business? A Survival Path for Modern Brands in a Green World]. Retrieved February 28, 2025, from <https://www.jenosize.com/th/ideas/futurist/what-is-green-business>.
- เจโนไซส์. (ม.ป.ป.). *Green Business คืออะไร ทางรอดของแบรนด์ยุคใหม่ในโลกสีเขียว*. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.jenosize.com/th/ideas/futurist/what-is-green-business>.
- Logistics Training Institute. (2024). *Tonthun sinkhā nai dān loḥittik mī' arai bāng?*. [What are the Components of Product Costs in Logistics?]. Retrieved February 28, 2025, from <https://itbslogistics.com/ต้นทุนสินค้าในด้านโลจิสติกส์-มีอะไรบ้าง/>.
- สถาบันอบรมด้านโลจิสติกส์. (2567). *ต้นทุนสินค้าในด้านโลจิสติกส์ มีอะไรบ้าง?*. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://itbslogistics.com/ต้นทุนสินค้าในด้านโลจิสติกส์-มีอะไรบ้าง/>.
- Ninaroon, K. (2024). *Kān thopthūān wannakam yāng pen rabop: patchai choēng sahet læ phonkrathop khōng kānchai loḥittik sikhīeo nai phāk thurakit*. [A Systematic Review: The Causal Factors and Impacts of the Use of Green Logistics in Business]. *Journal of Commuality Development and Life Quality*, 13(1), 129-141.
- กาจปกรณ์ นิลอรุณ. (2567). การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลกระทบของการใช้โลจิสติกส์สีเขียวในภาคธุรกิจ. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*, 13(1), 129-141.
- Ninaroon, K. (2024). *Khwāmsāmat nai kān patibat dān loḥittik sikhīeo: patchai choēng sahet læ phonlap*. [Green Logistics Practice Capability: Antecedents and Consequences]. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 19(1), 92-106.
- กาจปกรณ์ นิลอรุณ. (2567). ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 19(1), 92-106.

- Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC). (2024). *Rāṅgān loḥittik khōṅ prathēt Thai pracham pī soṅgphanharōḥhoksiphok [Thailand's Logistics Report 2023]*. Retrieved February 28, 2025, from <https://www.nesdc.go.th/download/logistics/report/LogisticsReportTH.pdf>.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2567). รายงานโลจิสติกส์ของประเทศไทย ประจำปี 2566. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.nesdc.go.th/download/logistics/report/LogisticsReportTH.pdf>.
- Poonpool, N. (2020). *Kān banchī phūa sangkhom læ singwætlōm sū ræṅg chūṅgchai thāṅ dān phāsī. [Social and Environmental Accounting to Tax Incentive]. Journal of Graduate School of Commerce-Burapha Review, 15(1), 16-30.*
- ณัฐวงศ์ พูนพล. (2563). การบัญชีเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสู่แรงจูงใจทางด้านภาษี. *วารสารวิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์บริหารธุรกิจ, 15(1), 16-30.*
- Soishap, N. (2023). *Botbāt khōṅ kān banchī singwætlōm. [The role of Environmental Accounting]*. Retrieved February 28, 2025, from <https://www.spu.ac.th/fac/account/9132>.
- ณัฐพัชร์ สร้อยทรัพย์. (2566). บทบาทของการบัญชีสิ่งแวดล้อม. สืบค้น 28 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.spu.ac.th/fac/account/9132>.
- Srichanphet, S. (2018). *Rūchak kān banchī singwætlōm. [Understanding Environmental Accounting]. Sappakorn Sarn, 65(12), 93-102.*
- ศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2561). รู้จักการบัญชีสิ่งแวดล้อม. *สรรพากรสาร, 65(12), 93-102.*
- Wattanakul. B. (2021). *Khwaṁsamphan rawāṅg kān banchī singwætlōm kap phāplak khōṅ 'ongkōḥ thurakit nai chāṅwat Phra Nakhōḥ Sī 'Ayutthayā. [Relationships among Environmental Accounting and Corporate Image of Business in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province]. Vocational Education Central Region Journal, 5(1), 59-66.*
- เบญจธำ วัฒนกุล. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับภาพลักษณ์ขององค์กรธุรกิจ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารการอาชีวศึกษาภาคกลาง, 5(1), 59-66.*